

فرزندی کتابخوان تربیت کنیم!

مترجم: معصومه الموتی نیا
کارشناس علوم تربیتی - سمنان

خواننده شود. آن‌ها نشان می‌دهند که چه وقت همه چیز یک داستان را یاد گرفته‌اند، یا چه زمانی می‌توانید کتاب دیگری برایشان بخوانید. تکرار مطالب یک کتاب به کودکان کمک می‌کند که معنی داستان را کاملاً بفهمند و با کتاب، کلمات و تصاویر آن به خوبی آشنا شوند. گاهی اوقات آن‌ها با کلمات موجود در صفحه ارتباط برقرار کرده، آن‌ها را هم‌زمان با خواندن شما تکرار می‌کنند. در این تکرار، کودکان شما در مورد فرایند نوشتن نیز چیزهایی می‌آموزند. آن‌ها یاد می‌گیرند که چگونه کلمات با هم جور می‌شوند تا جملات ساخته شوند، چگونه جملات به پاراگراف (بند) تبدیل می‌شوند و چگونه پاراگراف‌ها یک فصل را تشکیل می‌دهند. آن‌ها ضمن خواندن شما، اتفاق بعدی داستان را حدس می‌زنند و یاد می‌گیرند که ابتدا، وسط و پایان داستان کجاست. هر چه آن‌ها با یک داستان مانوس‌تر شوند، وابستگی کم‌تری نسبت به شما دارند و احساس می‌کنند که خودشان هم می‌توانند چیزهایی را بخوانند.

اگر کودکان علاقه‌ای ندارد، او را وادار نکنید که به آن چه می‌خوانید، گوش کند.

مجبور کردن کودک به انجام هر کاری، موجب آزرده‌گی، عصبانیت و مقاومت او می‌شود. آخرین چیزی که نصیب شما

خواندن، مهارتی اساسی و پایه همه یادگیری‌هاست. نجر به نشان داده است عملکرد تحصیلی دانش‌آموزانی که در خواندن تسلط بیش‌تری دارند، نسبت به دانش‌آموزانی که در خواندن دچار ضعف‌اند، موفقیت‌آمیزتر است.

اغلب والدین تلاش می‌کنند یک کتابخوان ماهر و با اعتماد به نفس تربیت کنند. اما از آن‌چه انجام می‌دهند اطمینان خاطر ندارند. در این مقاله برخی باید‌ها و نباید‌های مهم را مطرح می‌کنیم تا راهنمای شما در تربیت یک فرزند کتابخوان باشد.

خواندن با صدای بلند را از سال‌های اولیه کودکی برای فرزندان شروع کنید

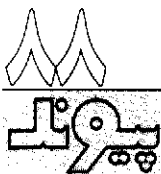
این تکنیک برای ایجاد علاقه خواندن در خردسالان ضروری است. این روش را از سنین پایین‌تر شروع کنید و آن را تا حدود سن نوجوانی فرزندان ادامه دهید.

هر روز برای فرزندان کتاب بخوانید.

تحقیقات انجام شده نشان داده‌اند که ۴۰ درصد والدین به‌طور منظم برای فرزندانشان کتاب نمی‌خوانند. در هر روز، حداقل ۲۰ دقیقه باید برای کودک کتاب خوانده شود. بخوانید، بخوانید، بخوانید! برای فرزندان کتاب بخوانید، حتی وقتی که مشغول خوردن صبحانه‌اند، هنگام مسافرت، زمانی که در مطب پزشک به انتظار نشسته‌اید، وقتی که حمام می‌کنند و نیز قبل از این که به رختخواب بروند.

بارها و بارها یک کتاب تکراری را برایشان بخوانید.

بچه‌ها دوست دارند که بارها و بارها یک کتاب تکراری برایشان

نشریه ماهانه آموزشی - تربیتی
شماره ۳۳۵ - ۳۳۶ - ۳۳۷

می‌شود، آزرده‌گی و انزجار وی از خواندن و مطالعه کردن است.

استفاده از وسایل الکترونیکی را در منزل خود محدود کنید.

متأسفانه وسایل الکترونیکی (تلویزیون، رادیو- ضبط، رایانه، ویدئو و ...) به آرامی جای والدین را در زمان‌هایی که باید صرف کودکان شود، می‌گیرند. مطلب تازه‌ای نیست که بگوییم کودکان آمریکایی به طور متوسط حدود ۷/۵ ساعت در روز، در معرض رسانه‌های الکترونیک قرار دارند.

اکنون وقت آن رسیده است که والدین بر نحوه استفاده از این رسانه‌ها نظارت داشته باشند و روابط والد-فرزندی را به وضع قبلی خود بازگردانند. با نظارت بر نحوه و میزان استفاده از رسانه‌ها، زمان و فضای مناسب برای خواندن و مطالعه در خانواده ایجاد می‌شود.

برای کتاب خواندن به فرزندتان رشوه ندهید(از طریق دادن جایزه، برگزاری مسابقه یا برچسب دادن).

انگیزه خواندن باید درونی باشد، نه بیرونی. هیچ کس برای تماشای تلویزیون یا انجام بازی ویدئویی به کودک جایزه نمی‌دهد. کودکان این کارها را انجام می‌دهند، زیرا از آنها لذت می‌برند. بنابراین، هدف اصلی، لذت‌بخش ساختن کتاب‌خوانی است. اگر کودک شما علاقه‌ای به خواندن ندارد، این سؤالات را از خودتان پرسید: چرا او نسبت به خواندن بی‌علاقه است؟ آیا مطالب کتاب خسته کننده است یا برای او جالب نیست؟ آیا علت بی‌علاقگی او به خواندن، تنبیه بیش از حد من است؟ آیا تصاویر کتاب جذابیت کافی ندارد؟ کودک من خواندن یک کتاب موزیکال را ترجیح می‌دهد یا یک مجله ویژه کودکان را؟

فرزندانتان را به عضویت کتابخانه در آورید.

با این کار کتاب‌های بیش‌تر و بهتری در دسترس بچه‌ها قرار می‌گیرد.

۸۹

پژوهش

نشریه ماهانه آموزشی - تربیتی

تابستان ۱۳۸۷
شماره ۲۲۵ - ۲۲۶ - ۲۲۷

هنگامی که کودکان را مورد حمایت قرار می‌دهید و او را تشویق می‌کنید، بهتر یاد خواهد گرفت تا وقتی که او را تهدید می‌کنید یا او را مجبور به خواندن می‌کنید.

از کارت‌های آموزشی مصور (FLASH CARDS) برای آموزش واژه‌ها به کودکان استفاده نکنید.

یک واژه، تنها در متن معنی دارد. توانایی کودک شما در شناسایی یک واژه منفرد بر روی یک کارت بدان معنا نیست که او آن واژه را تشخیص خواهد داد و قادر به خواندن آن در جمله است. فرایند شناخت یک واژه منفرد، در واقع نقطه مقابل یادگیری تشخیص آن در متن است. کودک شما یک واژه منفرد را پس از بارها مشاهده در یک جمله معنی‌دار و تمرین مکرر آن خواهد شناخت. این فرایند را با این کارت‌ها به کودکان آموزش ندهید.

روی اشیای موجود در خانه برچسب بزنید

نام اشیای موجود در خانه (مثل: در، تلویزیون، پنجره، مایکروفر، ساعت دیواری، پلکان، قفسه کتاب، میز، صندلی و ...) را با حروف بزرگ سیاه بنویسید و با برچسب روی آن‌ها بچسبانید. بدین ترتیب، واژه در داخل متن است. هرگز لازم نیست برچسب را با صدای بلند بخوانید. هرگاه کودکان در این مورد سؤال کرد، شما برایش توضیح می‌دهید که نوشته روی برچسب، شکل نوشتاری آن شیء مورد نظر است. کودک شما بعدها با این واژه ارتباط برقرار می‌کند.

چیزهایی را که کودکان می‌گویند، بنویسید و آن‌ها را برای خودش بخوانید.

آنچه را که کودکان درباره وقایع روزانه خود، یا تصویری که کشیده یا حشره کوچکی که پیدا کرده است، بیان می‌کند، بنویسید. گفته‌های او را ویرایش نکنید و دقیقاً آن چه را که می‌گوید، بنویسید. به یاد داشته باشید که خود این فرایند بسیار مهم‌تر از نتیجه آن است. کودک شما در حال آموختن فرایند خواندن و نوشتن است. این فرایند به کودکان یاد می‌دهد که چگونه کلمات مورد استفاده قرار می‌گیرند و داستان‌ها پدید می‌آیند. نوشتن آنچه کودکان می‌گویند، هم چنین سبب می‌شود که او احساس کند برای حرف‌هایش ارزش قائل‌اید. این کار به او اعتماد به نفس می‌بخشد و از این کار لذتی غیر قابل وصف می‌برد.

کودکان را تشویق به تلفظ کردن کلمات جدید نکنید

در فرایند خواندن، معنی یک کلمه، در متنی که به کار رفته است، مهم‌تر از تلفظ آن است. خواندن، فرایند پیچیده‌ای است که در آن، کودک تنها با بلند خواندن یک کلمه، آن را به درستی نخواهد فهمید. اصرار بر تلفظ درست کلمه، خواندن را به فرایندی خسته کننده و کسالت‌آور تبدیل می‌کند. زمانی که شما کلمه را با صدای بلند و به طور صحیح می‌خوانید، کودک شما به مرور تلفظ صحیح آن را یاد

می‌گیرد. بلند خواندن، بخش لذت بخش و با مسره فرایند خواندن است. کودک با گوش دادن و زمزمه کردن، خزانه لغاتش را نیز کامل‌تر و غنی‌تر می‌کند. به جای این که از کودک بخواهید تلفظ صحیح یک کلمه را بلافاصله با صدای بلند بگوید، او را تشویق کنید که حدس بزند آن کلمه چیست. هم چنین از او بپرسید: در جای خالی چه کلمه‌ای بگذاریم؟ یا: این کلمه با حرف «ک» شروع می‌شود، حالا تو کلمه مناسب را بگو.

وقتی کودک در حال خواندن است، با انگشت

اشاره مطلب را دنبال کنید.

اشاره کردن با انگشت، تمرین رایجی است که به منظور تقویت دقت و تمرکز بر آن چه می‌خوانیم، صورت می‌گیرد. این کار باعث می‌شود تا کلمات و خطوط را گم نکنیم. این امر در مورد کودکان و بزرگسالان صدق می‌کند. اجازه بدهید کودک شما هم تقلید کند و با انگشت اشاره خود کلمات را دنبال کند. این کار در آینده به خواندن کودک کمک می‌کند.

بگذارید کودکان شما را ببینند.

بگذارید کودکان شما را به هنگام مطالعه یک داستان بلند، روزنامه یا یک مجله مشاهده کنند. بعضی از قسمت‌ها را برای آن‌ها بخوانید تا آن‌ها بدانند شما به چه چیزهایی علاقه‌مندید. اگر کودکان این فرصت را پیدا نکنند که مطالعه کردن شما را مشاهده کند، هرگز نمی‌توانید از او انتظار داشته باشید که به طور فعال مطالعه کند. وقتی کودکان شما را در حین خواندن می‌بینند، خواندن را معنی‌دار می‌یابد و بی‌مورد که بزرگسالان برای خواندن هدفی دارند. هم چنین به این نتیجه می‌رسد که خواندن فقط به درس مدرسه مربوط نمی‌شود، بلکه در سراسر زندگی باید صورت گیرد. این مقاله را در حضور کودکان بخوانید و با عمل کردن به نکات مطرح شده در آن، افق مطالعاتی آن‌ها را گسترش دهید. نتیجه این کار، پرورش کودکانی عاشق مطالعه خواهد بود.

منبع:

WWW.Family.com

